

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa za 2024 rok.

Art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na Burmistrza Miasta Lubawa obowiązek sporządzenia raportu z wykonania w danym roku Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Miasta do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Miejski Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2024 rok, zwany dalej Programem, został przyjęty Uchwałą Nr LXV/548/2024 Rady Miasta Lubawa z dnia 12 lutego 2024 roku.

Program kierowany był do wszystkich mieszkańców miasta Lubawa. Głównymi odbiorcami były osoby nadużywające spożywanie alkoholu, używające środków psychoaktywnych, stosujące i doznające przemocy, ale również dzieci i młodzież. Celem Programu było zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszenie rozmiarów już istniejących problemów alkoholowych oraz wynikających z nich szkód społecznych. Dużą wagę przykładano do uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, stąd wiele ze zrealizowanych zajęć czy przedsięwzięć skierowanych było właśnie do nich. Działania te miały na celu szerzenie profilaktyki pozytywnej, czyli działania oparte na równoważeniu lub redukowaniu siły czynników ryzyka poprzez rozwijanie i wzmacnianie istotnych zasobów indywidualnych i środowiskowych, tzw. czynników chroniących i wspierających. Szczególną uwagę przykładano do dbałości o relacje rówieśnicze, a przede wszystkim rodzinne. Spędzanie wspólnego czasu w otoczeniu bliskich, życzliwych osób daje ogromną siłę, poczucie własnej wartości, wspólnoty, bezpieczeństwa, co przedkłada się w późniejszym czasie na relacje i zachowania młodych ludzi. Odbywające się liczne zajęcia w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznej pozwoliły oderwać się od komputerów czy telefonów i w sposób kreatywny spędzać czas wolny. Podejmowane działania służyły również poszerzaniu świadomości społecznej w zakresie profilaktyki dotyczącej nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie, ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, zapewnienie szerszego dostępu do świadczeń z zakresu psychoterapii i rehabilitacji.

Niniejsze sprawozdanie z wykonania Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa za 2024 rok sporządzono w oparciu o informacje pozyskane od realizatorów Programu.

Realizatorami Programu były podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej, a w szczególności:

1. Urząd Miasta Lubawa,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Miejski Ośrodek Kultury,
4. Lubawskie Centrum Aktywności Społecznej,
5. Ośrodek Sportu i Rekreacji,
6. Placówki oświatowe,
7. Zespół Interdyscyplinarny,
8. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej MKRPA,
9. Koordynator ds. profilaktyki,
10. Stowarzyszenie MONAR Olsztyn,
11. Komisariat Policji w Lubawie.

Realizowane cele i priorytety obejmowały następujące obszary:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Źródła finansowania.

Program finansowany był ze środków własnych Gminy Miejskiej Lubawa, głównie z opłat pochodzących z korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, ale również z opłaty dodatkowej, jaką wprowadził zapis Ustawy z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1492 ze zm.), tzw. „małpki” - opłaty za zezwolenie, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lub 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi dla przedsiębiorcy zaopatrującego przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

W ramach Miejskiego Punktu Pomocy Rodzinie znajdującego się w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznej funkcjonował Punkt Konsultacyjny. Na podstawie zawartych umów w Punkcie przyjmowali oraz realizowane były poniższe zadania:

1. specjalista terapii uzależnień Marcin Milkowski z zakresu poradnictwa i konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu w okresie od stycznia do września. Prowadzone były konsultacje indywidualne oraz zajęcia grupowe. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. Przyjętych zostało ok. 35 osób. Udzielonych porad 80. W okresie od października do grudnia przyjmowała specjalistka terapii uzależnień Katarzyna Pisarska, również raz w tygodniu. Przyjętych zostało 31 osób, udzielonych porad 40.
2. psycholog Monika Gurgielewicz w ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem MONAR z Olsztyna. Przyjętych zostało 46 osób, udzielonych zostało porad 96.
3. Kontynuowano spotkania grupy DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików) i współuzależnionych dwa razy w miesiącu. Grupę prowadziła Ludmiła Strzelecka. Na spotkania uczęszczało około 10 osób.
4. Wspierano działalność grupy samopomocowej AA QUO Vadis poprzez dofinansowanie do XXII rocznicy utworzenia grupy, a także wyjazdu na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe.

5. Na podstawie informacji pozyskanych ze szpitali/ośrodków leczenia uzależnień wiemy, iż łącznie 28 mieszkańców miasta skorzystało ze wsparcia w postaci terapii stacjonarnej, niestacjonarnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych: w Iławie 21 osób, w Ostródzie 2 osoby, w Działdowie 3 osoby. Z pomocy w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Prabutach – 2 osoby. Skierowano 2 osoby do ośrodka leczenia uzależnień od substancji psychotropowych w Różewcu.
6. Rozpowszechnianie informacji z harmonogramem pracy Miejskiego Punktu Pomocy Rodzinie w prasie lokalnej, na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz w gablocie Urzędu Miasta Lubawa.
7. Rozpowszechnianie informacji i materiałów edukacyjnych w postaci broszurek, ulotek, plakatów w Miejskim Punkcie Pomocy Rodzinie, MOPS, Komisariacie Policji oraz Ośrodku Zdrowia w Lubawie.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W ramach Miejskiego Punktu Pomocy Rodzinie znajdującego się w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznej funkcjonował Punkt Konsultacyjny. Na podstawie zawartych umów w Punkcie przyjmowali oraz realizowane były poniższe zadania:

1. psycholog – Mariusz Grossmann przyjmujący dwa razy w tygodniu, który udzielił łącznie 238 porad.
2. pedagog – Henryk Parulski, przyjmujący dwa razy w tygodniu, udzielił łącznie 140 porad.
3. radca prawny – Anna Szczepańska-Rybusiewicz. Dyżury odbywały się raz w tygodniu, przyjętych zostało 42 osoby, udzielonych porad 65.
4. Przedstawiciel MKRPA brał czynny udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego (7 posiedzeń) oraz w 24 posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych.
5. Udział w Ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz profilaktyki FASD – rozpowszechnianie plakatów i informacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Lubawa, gablocie informacyjnej oraz w Miejskim Ośrodku Zdrowia Lubawa.
6. Udział w kampanii „Biała wstążka” organizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, sfinansowanie nagród w konkursie na plakat pt.: „Słowa też ranią – STOP HEJTOWI”. Udział wzięło 77 uczniów.
7. Udział 3 członków MKRPA w szkoleniu nt.: „Rola gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w systemie przeciwdziałania przemocy domowej” odbywającego się w dniach 24- 25.10.2024 r. w Olsztynie.
8. Rozpowszechnienie publikacji Procedura „Niebieskie Karty” oraz inne przepisy prawne w praktyce pracy gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Procedura „Niebieskie Karty” oraz inne przepisy prawne. Jak mogą mi pomóc ochronić się przed przemocą”. Wśród członków Komisji oraz członków ZI.
9. Rozpowszechnianie informacji z harmonogramem pracy Miejskiego Punktu Pomocy Rodzinie w prasie lokalnej, na stronie internetowej Urzędu Miasta Lubawa oraz w gablocie w Urzędzie Miasta Lubawa.
10. Udzielanie informacji o możliwości skorzystania z pomocy poprzez stały kontakt telefoniczny z koordynatorem ds. profilaktyki.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii

oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Sfinansowano realizację programu rekomendowanego DEBATA dla wszystkich uczniów klas VIII Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Lubawie. Łącznie udział wzięło 66 uczniów.
2. Przeprowadzono 20 warsztatów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci w ramach alternatywnego spędzania czasu wolnego w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznej. Podczas każdego warsztatu udział brało 25 dzieci.
3. Sfinansowano spotkanie edukacyjno-profilaktyczne dla młodzieży oraz chętnych mieszkańców z Michałem Koterskim, który dał swoje świadectwo choroby uzależnienia od alkoholu i środków psychotropowych w Kinie POKÓJ dnia 18.09.2024 r.
4. Odbyło się 10 spotkań psychoedukacyjnych oraz promocji zdrowia psychicznego dla dorosłych mieszkańców miasta z cyklu „Spotkania przy kawie” w Lubawskim Centrum Aktywności Społecznej. W każdym ze spotkań brało udział około 20-30 dorosłych mieszkańców.
5. Przeprowadzono i sfinansowano Piknik rodzinny w ramach XXVI Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny pn. ”Dobro rodziny czy nadgodziny” współorganizowanego z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Sfinansowano także zakup nagród w związku z organizacją konkursu plastycznego i grafiki komputerowej.
6. Rozesłanie pism informacyjnych o przestrzeganiu zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do przedsiębiorców posiadających zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
7. Finansowanie działalności dziecięcego chóru, na który uczęszcza około 30 dzieci, mogące rozwijać umiejętności, wzmacniać relacje rówieśnicze oraz poczucie własnej wartości.
8. Finansowano i współfinansowano zakup nagród w organizowanych konkursach dla dzieci i młodzieży organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole, Szkołę Podstawową oraz Powiatową Komendę Policji - Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemu uzależnień. Na bieżąco odbywała się współpraca z jednostkami i placówkami takimi jak: MOK, OSiR, LCAS, Sądem Rejonowym w Iławie, Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Komisariatem Policji, MOPS.

W ramach ogłoszonych przez Burmistrza Miasta Lubawa otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym udzielono wsparcia w kwocie 114 972,00 zł, w tym na:

1. Organizację pozalekcyjnych i pozaszkolnych profilaktycznych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Lubawa:
 - Międzyzakładowy Klub Sportowy Motor Lubawa (piłka nożna dla grupy 11-18 lat) – 8 200,00 zł,
 - Klub sportowy CONTRACT (piłka nożna dla grupy 11-18 lat) -6 800,00 zł,
 - Lubawska Akademia Piłkarska (piłka nożna dla grupy 4-10 lat) – 7 300,00 zł,
 - Klub Sportowy CONTRACT (piłka nożna dla grupy 4-10 lat) – 7 700,00 zł,
 - Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Lubawa” (lekkoatletyka) – 15 000,00 zł,
 - Międzyzakładowy Klub Sportowy „Sokół”(zapasy) - 15 000,00 zł,
 - Centrum Sportów Walki „CHAMPION” (kickboxing) – 15 000,00 zł,
 - Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „KOPERNIK” (piłka ręczna) - 15 000,00 zł,

- Lubawska Akademia Piłkarska (piłka nożna halowa) - 3 700,00 zł,
- Klub Sportowy CONSTRUCT (piłka nożna halowa) - 7 800,00 zł,
- Międzyzakładowy Klub Sportowy Motor Lubawa – 3 500,00 zł.

2. Propagowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym:

- Fundacja Rozwoju Warmii i Mazur – 9 972,00 zł.

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2024 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 2 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Lubawa, tj. w sklepie monopolowym BORYS oraz w sklepie ALKOHOLE ŚWIATA. Nie stwierdzono złamania przepisów cyt. Ustawy.

Do wszystkich podmiotów korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zostały wysłane pisma informujące o zapisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, podkreślające zakaz sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym oraz zasad reklamowania napojów alkoholowych.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych, zwanej dalej MKRPA w 2024 roku:

1. MKRPA odbyła 12 posiedzeń zwyczajnych.
2. Przyjętych zostało 40 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego względem osób z problemem alkoholowym: 30 mężczyzn i 10 kobiet.
3. Przeprowadzono 38 rozmów motywacyjnych z zaproszonymi osobami oraz 5 z zaproszonymi członkami rodziny.
4. Skierowano 4 osoby na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
5. Skierowano 1 wniosek do Sądu Rejonowego w Iławie o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, a w dwóch sprawach wysłano wniosek o zmianę postanowienia z leczenia niestacjonarnego na leczenie stacjonarne.
6. Pozytywnie zaopiniowano 14 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w tym: 12 poza miejscem sprzedaży, 2 w miejscu sprzedaży.
7. Członkowie MKRPA wraz z Policją przeprowadzili akcję Światowy Dzień Trzeźwości – przebadano 80 kierowców, wręczane były broszury informacyjne oraz breloki z hasłem: „Prowadzę – jestem trzeźwy”.
8. Udział członków Komisji obchodach w Dni Rodziny oraz Dni Lubawy – stoisko profilaktyczne, przy którym udzielane były informacje o możliwości skorzystania z pomocy.
9. Członkowie MKRPA wzięli udział w szkoleniu stacjonarnym na temat: „Kompleksowe podejście do profilaktyki alkoholowej w środowisku lokalnym. Zadania i zakres działania komisji rozwiązywania problemów alkoholowych”. Przewodnicząca MKRPA wzięła udział w dwudniowej konferencji pn.: "Od interwencji do skutecznej pomocy" w Warszawie.
10. Członkowie MKRPA w związku z otrzymanym pismem z Komisariatu Policji w Lubawie przeprowadzili rozmowę z najemcą Sklepu Żabka przy ul. Rynek, o zasadach sprzedaży napojów alkoholowych.

Sprawozdanie finansowe

Zakładany plan wydatków w ramach Programu wynosił 536 827,57 zł.

Faktycznie poniesione koszty realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 r. wyniosły łącznie 432 090,31 zł. Pozostałe niewydatkowane środki w wysokości 104 737,26 zł zwiększą budżet w 2025 r.

Rozliczenie finansowe z podziałem na klasyfikację budżetową przedstawia poniższa tabela:

851 85154 851 85153	Nazwa	Kwota
3030	Delegacje, wyjazdy służbowe	606,96 zł
4300	Usługi (realizacja warsztatów, programów profilaktycznych, spotkań, pikniku, szkoleń, badania biegłych i wydawania opinii, dyżury psychologa, współfinansowanie grupy AA)	90 658,29 zł (w tym 85153-15 000,00 zł - narkomania)
2360	Dotacje (alternatywne formy spędzania czasu dla organizacji pozarządowych i stowarzyszeń)	114 972,00 zł
4170	Wynagrodzenia (realizatorzy Programu, członkowie MKRPA, osoba sprzątająca MPPR)	163 322,70 zł
4210	Zakupy (wyposażenie MPPR, materiały biurowe, środki czystości)	5 455,91 zł
4220	Zakupy spożywcze	2 472,61 zł
4360	Opłata za telefon	324,72 zł
4190	Nagrody	3 499,99 zł
4610	Opłaty sądowe	340,00 zł
	RAZEM	432 090,31 zł

Założenia i działania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Lubawa na 2024 r. w sferze przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii były działaniami wielokierunkowymi. Zadania realizowane przez MKRPA w ramach Programu korzystnie wpływały i nadal wpływają na budowanie wsparcia społecznego kierowanego do osób dotkniętych uzależnieniami i ich rodzin, doświadczających traumy wynikającej z choroby alkoholowej w rodzinie. Szczególną troską miasto Lubawa otacza najmłodszych mieszkańców poprzez organizację różnorodnych form spędzania czasu wolnego, promocję zdrowego stylu życia, zajęcia profilaktyki szkolnej. Miasto kładzie również duży nacisk na szeroko rozumianą pomoc osobom dorosłym dotkniętym uzależnieniami oraz osobom współuzależnionym poprzez zapewnienie opieki specjalistów przyjmujących w Miejskim Punkcie Pomocy Rodzinie, a także wspieranie grupy samopomocowej AA. Miasto wspiera działania edukacyjne kierowane do rodziców, wspiera placówki oświatowe, bierze udział w kampaniach edukacyjnych.

Sporządził: Katarzyna Raszkowska – koordynator ds. profilaktyki